

Randų susidarymas yra natūrali biologinio proceso dalis, kai po nelaimingų atsitikimų, ligų ar operacijų ant odos ar kitų kūno audinių užsitraukia žaizdos. Kadangi kūnas negali atkurti tikslios pažeisto audinio kopijos, naujasis audinys turi kitokią struktūrą ir savybes nei aplink esanti nepažeista oda.

Bamba yra mūsų centras, arba mūsų šerdis, ir tai sakydami turime omenyje visatos centrą. Tai randas, daugiau nebeatliekantis savo paskirties.

Bland.is

Kūnas kaip atvira teritorija, mūsų laukas.

Julia Kristeva

turinys

I. kūnas

-13-

II. randai

-79-

Gegužės 31-oji

Žinau, kad nuogas atrodau juokingai, bet vis tiek pradėdu nusirenginėti, iš pradžių nusimaunu kelnes ir kojines, paskui atsisagstau marškinius ir ant rausvo kūno sušvinta balta vandens lelija, kairėje krūtinės pusėje, pusė peilio ašmens nuo to kruvino raumenų gniužulo, kuris pumpuoja aštuonis tūkstančius litrų kraujo per parą, galop išlendu iš trumpikių – viskas tokia tvarka. Ilgai netrunku. Tada stoviu nuogut nuogutėlis ant parketo priešais moterį, toks, kokį Dievas sukūrė, pridėjus keturiasdešimt devynerius metus ir keturias dienas, tik Dievas man šią akimirką ne galvoj. Mudu tebeskiria trys parketlentės, tikro raudonmedžio iš aplinkinio miško, kuris sėte nusėtas sausumos minų, kiekviena parketlentė trisdešimties centimetrų pločio, tarpuose plyšiai. Ištiesiu ranką grabinėdamas jos lyg akklasis, bandantis užčiuopti daiktų sąsajas. Iš pradžių prisiliečiu prie kūno paviršiaus, odos, pro užuolaidų tarpą jos nugarą glosto mėnulio šviesa. Ji žengteli manęs link, aš užminu ant girgždančios lentelės. Ji irgi ištiesia ranką, jos delnas atsiremia į manąjį, josios gyvenimo linija prisiliečia prie manosios, ir išsyk pajuntu šėlstantį sukuri miego arterijoje,

*pulsavimą keliuose ir rankose, kraują tekant iš organo į organą.
Viešbučio „Tyla“ vienuoliktojo kambario sienos aplink lovą iš-
klijuotos lapų rašto tapetais, ir mąstau sau, kad rytoj nušveisiu
ir išblizginsiu grindis.*

I. kūnas

Oda yra didžiausias kūno organas. Suaugusio žmogaus odos paviršius sudaro apie du kvadratinis metrus, ji sveria apie penkis kilogramus. Daugelio kitų gyvų padarų oda veikia vadinama kailiu. Senojoje islandų kalboje žodis „oda“ taip pat reiškia kūną.

Gegužės 5-oji

Stalas Trigvio tatuiruočių studijoje nukrautas mažais stikliniais įvairiaspalvio rašalo indeliais ir vaikas teiraujasi manęs, ar jau išsirinkau piešinį, o gal esu susigalvojęs kokį nors savo raštą ar simbolį?

Jo paties kūnas visas išmargintas tatuiruotėmis. Stebiu apie kaklą besirangančią gyvatę, apsvijusią juodą kaukolę. Rašalas išsiliejęs po kūną, o adatą laikančios rankos raumenis apsukusi triguba spygliuota viela.

– Daugelis ateina čia paslėpti randų, – sako tatuiruotojas žvelgdamas į mane veidrodyje. Kai pasisuka, pastebiu ant nugaros iš po berankovių marškinėlių šmėkstelint piestu stovinčio žirgo kanopas.

Jis pasilenkia prie plastmasinių aplankų šūsnies, išsirenka vieną ir varto ieškodamas piešinio man parodyti.

– Pusamžiai vyrai labai mėgsta sparnus, – girdžiu jį sakant, ir stebeiliju į ant aplanką laikančios rankos dilbio ištatuiruotus keturis kardus, pervėrusius liepsnojančią širdį.

Ant mano kūno septyni randai, keturi virš bambos, starto pozicijos, ir trys žemiau jos. Petį globiantis paukščio sparnas, tarkim, nuo kaklo žemyn iki raktikaulio, draugiškas ir guodžias dvasią lyg senas bičiulis, paslėptų du, o gal net tris, taptų plunksnuotu mano paties šešėliu, mano skydu ir tvirtove. Riebaluotos plunksnos apsiaustų rausvą, beginklį kūną.

Jaunuolis greitai perverčia piešinius rodydamas man įvairiausių pavidalų paukščių sparnus, galop beda pirštu į vieną.

– Populiariausi aro sparnai.

Dar būtų galėjęs pridurti: argi vyrai nesvajoja būti plėšrūnu paukščiu, kuris vienišas skrajoja po pasaulį, viršum vandens telkinių, raguvų ir pelkynų, medžiodamas grobį?

Bet užuot tai sakęs, taria:

– Neskubėkit, pagalvokit.

Ir paaiškina, kad kitoje kėdėje anapus užuolaidos sėdi kitas klientas, jam jau bebaigiąs išstatuiruoti tautinę vėliavą, plazdenančią ir šešėliuotą.

Jis nuleidžia balsą.

– Sakiau jam, jei priaugs porą kilogramų, vėliavos stiebas išlinks, bet vis tiek jos panoros.

Ketinau aplankyti mamą prieš jos pogulį, todėl norėčiau šį sandorį greičiau baigti.

– Galvojau apie grąžtą.

Jei toks pasirinkimas jį nustebino, jis to neparodo nė ženkle ir tuoj ima ieškoti reikiamo aplanko.

– Gal ir turime gražtą kažkur tarp elektros prietaisų, – sako. – Vis tiek nebus taip sudėtinga kaip keturratis, kurį dariau praėjusią savaitę.

– Aš tik pajukavau, – tariau.

Jis žiūri į mane rimtu veidu ir sunku pasakyti, ar užsigavo.

Pasirausiu kišenėje ir ištraukiu sulankstytą popieriaus lapą, išlyginu piešinį ir jam ištiesiu. Paima, ištiesina kraštus ir galop pakelia prieš šviesą. Vis dėlto įmanau jį nustebinti. Jis negali nuslėpti abejonių.

– Ar čia gėlė, ar?..

– Vandens lelija, – nedvejodamas sakau.

– Ir tik vienos spalvos?

– Taip, tik vienos, balta. Be šešėlio, – priduriu.

– Ir be užrašo?

– Be užrašo.

Jis surenka aplankus, sako galįs išstatuiruoti gėlę be šablono ir įjungia tatuiravimo mašinėlę.

– O kur jos norėtumėt?

Pasiruošia merkti adatą į baltą skystį. Atsisagstau marškinius ir parodau į širdį.

– Pirma reikia nuskusti plaukus, – sako išjungdamas mašinėlę. – Nes gėlė pradings miško tankmėse.

Įvardiju valstybę, kurioje lėta žmonių savižudybė vadinama „gyvenimu“

Trumpiausias kelias į senelių namus veda per kapines.

Visuomet vaizduodavusi, kad penktasis mėnuo bus paskutinis mano gyvenime ir kad paskutinėje datoje bus daugiau negu vienas penketas, jei ne penkto mėnesio penktoji, tai penkto penkioliktoji arba penkto dvidešimt penktoji. Tai būsiąs mano gimimo mėnuo. Jau bus susiporavusios antys, ir ne tik antys Ežerėlyje, bet ir jūrinės šarkos bei jūriniai bėgikai, nes kai liausiuos egzistavęs, čiulbės paukščiai ir bus stojęs benaktis pavasario metas.

Ar pasaulis manęs pasiges? Ne. Ar pasaulis be manęs bus skurdesnis? Ne. Ar pasaulis išliks be manęs? Taip. Ar pasaulis dabar geresnis, negu kai į jį atėjau? Ne. Ką padariau, kad jis taptų geresnis? Nieko.

Žingsniuodamas žemyn Skothusveguro gatve svarstau, kaip galėčiau pasiskolinti iš kaimyno medžioklinį šautuvą. Ar skolintis šaunamąjį ginklą tas pats, kas skolintis ilginamąjį laidą? Kokius žvėris medžioja gegužės pradžioje? Negali šauti mielo, ištikimo pavasario pranašo, dirvinio sėjiko, ką tik parskridusio į salą, ar perinčios anties. Gal pasakyti, kad ketinu nukepti nenaudėlį balnotąjį kirą, kuris man neleidžia miegoti daugiabučio namo palėpės bute miesto centre? Ar Svanurui nepasirodys įtartina, kad stauga tapau ančiukų gynėju? Svanuras juk žino, kad joks iš manęs medžioklis. Tiesa, esu bandęs stovėti ledinėje upėje avėdamas šakumą siekiančius žvejo batus, vienas plyneje,

jausdamas šaltį, spaudžiantį mano kūną it stora siena, ir akmenėlius ant puraus dugno po ilgaauliais. Jutau, kaip upė mane traukė, kaip dugnas gilėjo ir pradingo, o aš vis smaksojau į blizgantį, įsiurbiantį verpetą; bet niekada nesu šovęs iš ginklo. Iš paskutinės žūklės namo parsigabenau du upėtakius, išdarinėjau ir išsikepiau juos su laiškiniiais česnakais, prisikirpęs šių iš vazono balkone. Jis taip pat žino, po to, kai bandė nusitempti mane pažiūrėti *Die Hard 4**, jog nekenčiu prievartos. Ką gali nušauti gegužę, nebent tik save patį? Arba kitą *Homo sapiens*? Svanuras bemat sumos, kur šuo pakastas.

Tačiau Svanuras nėra žmogus, užduodantis klausimus. Ar apskritai susimąstantis apie žmogaus dvasios gyvenimą. Jis nėra tas, kuris užsižiūrėtų į mėnulio pilnatį ar pasakytų ką nors apie Šiaurės pašvaistę. Jis netars – *nukreipkite akis ton pusėn, o, broliai mano! Ar jūs vaivorykštės nematot?..* Neatkreips savo žmonos Auroros dėmesio į dangaus spalvas, tą blausvą rožinį aušros gaisą, ir nepasakys – „Štai ten tavo bendravardė.“ O ir Aurora neužsimins savo vyrui apie dangų. Jų namuose darbai aiškiai pasidalyti ir ji viena rytais traukia paauglį iš lovos. Kita vertus, jis veda pasivaikščioti jų keturiolikos metų aviganių veislės kalę, vos bepasivelkančią nuo senatvės. Ne, Svanuras nepainios į šį reikalą jausmų, tiesiog išties man šautuvą ir tars – tai *Remingtonas XB-40*, su sutvirtintu loveliu, bet autentiška spyna ir vamzdžiu, net jei įtartų, kad ketinu nusišauti.

* Lietuviškas filmo pavadinimas „Kietas riešutėlis 4.0“ (čia ir toliau – vertėjos pastabos).

Bamba yra randas ant žmogaus pilvo, susidaręs nukritus virkštelės liekanoms. Kūdikui gimus virkštelė užspaudžiama, paskui nukerpama ir taip nutraukiamas ryšys tarp motinos ir vaiko.

Todėl pirmasis randas susijęs su motina

Kvadratinė šaknis iš dviejų ($\sqrt{2}$) yra
skaičius, kuris, padaugintas iš savęs,
duoda rezultatą 2

Senoliai sėdi sukumpę ant parko suoločių šaltoje pavasario saulės atšvaitoje, apklostyti vilnonėmis antklodėmis. Čia pat būrelis porėlių vaikštinėjančių žąsų. Pastebiu paukštį, kuris tūno pats sau vienas nuošaly, atokiau nuo pulkelio, nejudėdamas, nors prieinu beveik prie pat. Vienas jo sparnas atlenktas atgal, aiškiai lūžęs. Sužeista žąsis neturi poros ir neturės palikuonių. Dievas siunčia man žinią. Nors nepasakyčiau, kad juo tikiu.

Mano motina sėdi atlošiamame fotelyje, kojos nesiekia žemės, šlepetės per didelės, iš jų styro liesos, kaulėtos kojos. Ji beveik susitraukė į nieką, liovėsi buvusi kūnu, yra lengvutė it plunksnelė; ją laiko tik putplasčio kaulai ir kelios sausgyslės. Mintyse matau sudulėjusį paukščio skeletą, išgulėjusį per žiemą viržynėje; likęs tik tuščias dėklas, galop visai suirsiantis, virsiantis naguotu dulkių gniutulu. Sunku įsivaizduoti, kad ši smulkiakaulė, mažutė senučiukė, nesiekianti man peties, kadaise turėjo moters pavidalą. Atpažįstu išėiginį sijoną, jau laisvą per juosmenį, per didelį, drabužiai iš ankstesnio gyvenimo, iš kitos laiko juostos.

...Neketinu baigti gyvenimo kaip mama.

Ore slogus tvaikas, skinuosi kelią pro garų debesį, sklindantį nuo pūpsančių balandėlių. Koridoriuje ant maistui skirto vežimėlio sudėti plastikiniai dubenys, puspilniai raudonųjų kopūstų ir uogienės, girdėti indų barškesys ir darbuotojų balsai, kurie nuskamba tai garsiau, tai sodriau, kad globotiniai girdėtų.

Kambaryje maža vietos baldams, bet prie vienos sienos glaudžiasi vargonai; buvo sutarta, kad buvusi matematikos mokytoja ir vargonininkė galės juos pasilikti, kai paaiškėjo, kad jais nebegroja.

Prie lovos stovi knygų spinta, mano motinos interesų liudininkė: pasaulio karai, tarp jų Antrasis pasaulinis. Vienas šalia kito rikiuojasi Napoleonas Bonapartas ir hunų karalius Atila, čia pat knyga apie Korėjos karą, kita apie Vietnamo ir du ruda oda įrišti tomai *Pirmasis pasaulinis karas* ir *Antrasis pasaulinis karas* danų kalba.

Mano vizitas paklūsta griežtiems, akmenyje iškaltiems dienos ritualams, ir ji pirmiausia klausia, ar nusiploviau rankas.

– A nusiplovei rankas?

– Taip, nusiploviau.

– Neužtenka jas tik paskalauti, reikia palaikyti po karšta srove trisdešimt sekundžių.

Staiga man topteli, kad kadaise buvau jos viduje. Mano ūgis – metras aštuoniasdešimt penki centimetrai, o svoris, kai paskutinį kartą buvau užlipęs ant svarstyklių baseino persirengimo kambaryje, – aštuoniasdešimt keturi kilogramai.

Ar ji niekada nesusimąsto, kad šis didelis vyras iš tiesų kada kada buvo jos pilve? Kur buvau pradėtas? Greičiausiai senijoje dvigulėje raudonmedžio lovoje su pritvirtintu naktiniu staliuku, ji buvo didžiausias buto baldas, tikra škuna.

Mergina beišnešanti maisto padėklą. Mano motina nepanoro deserto, slyvų pudingo su grietinėle.

– Tai Jounas Ebeneseris, mano sūnus, – girdžiu motiną sakant.

– Taip, regis, vakar mudu supažindinai, mama...

Mergina to neprisimena, nes anądien nebudėjusi.

– Jounas reiškia „balandį“, o Ebeneseris – „paslaugusis“. Aš išrinkau vardus, – aiškina mama.

Man dingteli, kad galbūt vertėjo paprašyti vaikino iš Trigvio tatuiruočių studijos greta lelijos ištatuiruoti balandį; du bendravardžiai – aš ir paukštis, – abu bežilstančiais žandais.

Viliuosi, kad mergina išeis prieš prasidedant pasakojimui apie mano gimimą. Bet ji nė neketina, nes padeda padėklą ir ima rikiuoti rankšluosčius.

– Tavo gimimas buvo sunkesnis nei tavo brolio, – toliau dėsto mama. – Dėl galvos didumo. Tartum ant galvos, ant kaktos, būtų buvę du ragai, du gumbai, kaip jautuko.

Mergina dirsteli į mane. Žinau, kad lygina motiną ir sūnų.

Nusišypsau jai.

Ji nusišypso man.

– Bet tavo ir tavo brolio kvapai buvo skirtingi, – girdėti iš fotelio. – Nuo tavęs sklido žemės kvapas, šaltas ir

drėgnas tvaikas, šalti skruostukai, murzina burna, pareidavai namo katės apdraskytomis rankomis. Įdrėskimai sunkiai užgydavo.

Ji suabejoja lyg bandydama prisiminti savo vaidmenį scenarijuje.

– Mano Pupulis vienuolikos metų parašė rašinį apie bulves ir pavadino jį „Motina žemė“. Rašinys buvo apie mane...

– Mama, nesu tikras, ar jai įdomu... atsiprašau, kuo jūs vardu?

– Dilja.

– Abejoju, ar Diljai tai įdomu, mama...

Bet mergina atrodo nuoširdžiai susidomėjusi tuo, ką pasakoja mama. Ji supratingai linkčioja galva ir atsiremia į durų staktą.

– Neįtikėtina, kai šiandien matai šitą didelį vyrą, prisiminti, koks jis buvo jautrus.

– Mama...

– Paukštis sulaužytu sparnu sode – ir jis prapliupdavo raudoti... Buvo lyg atviras gyvuonis... Visada susirūpinęs, kad žmonės nėra pakankamai geri vienas kitam... Sakydavo, kai būsiu didelis, norėčiau būti geras pasauliui... nes pasaulis taip kenčia... Mano Pupuliuką visada žavėdavo prietema... kai pasaulį užguldavo šešėlis, jis gulėdavo ant grindų prie lango ir žiūrėdavo į debesis ir dangų... toks muzikalus... paskui užsidaręs savo kambaryje statė lėlių teatrą... darydavo lėles iš šlapių laikraščių košės, nudažydavo jas ir siūdavo joms drabužius, užsirakindavo duris ir į raktą skylę prikišdavo tualetinio popieriaus... būdamas paauglys

vis dar labai krintosi dėl pasaulio... Nevesiu, jei nebūsiu įsimylėjęs, sakydavo... Paskui įsimylėjo Gudruną, medicinos seserį ir skyriaus vedėją, kuri paskui dar mokėsi akušerijos, vėliau vadybos...

– Mama...

Prikaitintame kambaryje pradeda trūkti oro. Prieinu prie lango, kuris veriasi į kiemą, ant palangės be paliovos žybčioja virtinė raudonų lempučių, užsilikusi nuo praėjusių Kalėdų. Lango negalima atidaryti, kad nebūtų skersvėjo; ant jo kabo svetainės užuolaidos, kurias motina pasiėmė iš mūsų namų Silvurtune ir patrumpino, atpažįstu jų raštą. Iš čia matyti katafalkas, išvažiuojantis atbulomis su savo kasdieniu kroviniu.

– Mano mažylė Gudruna Vandens Lelija buvo pradėta viržynėje tarp kupstų gegužės pabaigoje, strazdanota it dirvinio sėjiko kiaušinis, viską išmano apie jūras, turi vaikina reperį, kuris kramto tabaką ir nešioja auskarą, ne kokį įprastą žiedą, bet visą siūlų ritę, pervėrusią ausies spenelį, geras vaikinai iš Eskifjordu, slaugė savo senelę, kai ši gulėjo mirties patale...

– Supratom, mama...

– Kai kurie vyrai atstumti niekada neatsigauna...

– Nereikia visko, ką ji šneka, imti už gryną pinigą, – tariau atidarydamas langą.

Paskui mama lyg ir bando kažką prisiminti, bet neprišimena, ką ketinusi sakyti, ir nutyla it ryšį praradęs radijo siųstuvas. Valandėlei iškeliauja į kitą pasaulį ir kitą laiką, kur bando susivokti miglotame kraštovaizdyje, surasti

kelrodę žvaigždę. Ji jauna mergaitė, pametusi savo avis, klaidžioja blausiu žvilgsniu po kambarį, veidai iš praeities lėtai slenka aplinkinėm paskardėm.

Mergina tyliai išsmunka pro duris, mano motina bando pasireguliuoti klausos aparatą, prisiderinti prie mano bangos ilgio, prie pasaulio magnetinio lauko, laiko bangos ilgio.

Stovėdamas prie knygų lentynos peržvelgiu romanų pavadinimus: Tolstojaus *Karas ir taika*, Hemingway'aus *Atsi-sveikinimas su ginklais*, Ericho Marijos Remarque'o *Vakaru fronte nieko naujo*, Elie'io Wieselio *Naktis*, Tadeuszo Borowski *Prašom, ponai, į dujų kamerą*, Williamo Styrono *Sofi pasirinkimas*, Imre's Kertészo *Be likimo*, Viktoro Franklio *...vis vien sakyti gyvenimui Taip*, Primo Levio *Jei tai žmogus*. Išpešu iš lentynos Paulio Celano poezijos knygą ir atsiverčiu eilėraštį „Mirties fuga“: „tave mes geriamo naktį / mes geriam iš ryto tave per pietus ir geriam tave vakare / mes geriam ir geriam“*. Įsikišu tomelį į kišenę ir išsitraukiu *Pirmąjį pasaulinį karą*.

– Nuo tada, kai išėjai iš motinos iščių, pasaulyje įvyko penki šimtai šešiasdešimt aštuoni karai, – pasigirsta iš fotelio.

Sunku pasakyti, kada mano motina susivokia tikrovėje, ji tarsi atsirandanti ir vėl dingstanti elektros srovė, o gal geriau sakyti mirganti žvakės liepsnelė ar iš švylių susukta dągtis. Kai galvoju, kad tuoj užges, ji vėl netikėtai sutviska.

* „Mirties fuga“, vertė Vytautas Karalius, in: Paul Celan, *Aguona ir atmintis*, Vilnius: Vaga, 1979.

Merginai išėjus padedu mamai pasiekti lovą, laikau už parankės, o ji velka šlepetes šviesžalio linoleumo grindimis. Koks jos svoris? Keturiasdešimt kilogramų? Menkiausias vėjelio gūsis išverstų ją iš kojų, švelniausias vėjokšnis, net dvelktelėjimas visiškai patiestų. Pastumiu šalin dvi išsiuvinėtas pagalvėles ir prisėdu ant jos lovos krašto. Ji atsigula ir kūnas dingsta čiužinyje. Ant naktinio stalelio stovi kvepalų *Eternity Now* buteliukas, nes mano motina mėgsta pasikvėpinti paausius amžinybe. Ji laiko mano ranką, mėlynos venos, prie pasaulio pratusi ranka, nagai lakuojami kartą per savaitę.

Kai mokiausi gimnazijoje, mama padėjo man mokytis matematikos ir negalėjo suprasti, kad matematika ne visiems atvira knyga.

– Lygtis spręsti paprasta, – kartodavo.

Ir mokydavo mane be skaičiuotuvo traukti kvadratinės šaknis. Sakydavo, kad kvadratinė šaknis iš dviejų ($\sqrt{2}$) yra skaičius, kuris, padaugintas iš savęs, duoda rezultatą 2. Ieškome nežinomo skaičiaus x , kuris yra $x^2 = 2$. Matome, kad x yra tarp 1,4 ir 1,5, nes $1,4^2 = 1,96 < 2$, bet $1,5^2 = 2,25 > 2$. Toliau reikia panagrinti skaičius 1,40, 1,41, 1,42 iki 1,49. Paaikškėja, kad $1,41^2 = 1,9881 < 2$, o $1,42^2 = 2,0164 > 2$. Tai rodo, kad dviejų kvadratinė šaknis yra tarp 1,41 ir 1,42.

– Ar jau sudarytos paliaubos? – girdžiu iš lovos klausiant.

Kartą per savaitę ji pasidaro šukuoseną, ir pavasario saulė pro vakarinį langą peršviečia gražiai sutvarkytus šviesiai violetinio atspalvio plaukus; ji tartum pūkų kamuolys saulės šviesoje.

– Šešiasdešimt milijonų žuvusių Antrajame pasauliniame kare, – toliau dėsto.

Šnekėtis su mama – tarsi šnekėtis su niekuo. Tai man patinka, užtenka jausti gyvo kūno šilumą. Nusprendžiu, kad ji mane supranta, ir einu tiesiai prie reikalo.

– Aš nelaimingas, – sakau.

Ji paplekšnoja man per ranką.

– Visi kariaujame savo karus, – taria ji ir priduria: – Napoleonas buvo ištremtas, kad pabėgtų nuo paties savęs. Žozefina buvo santuokoje vieniša, kaip ir aš.

Ant knygų spintos rikiuojasi įrėmintų nuotraukų eilė, jose daugiausia įvairaus amžiaus Vandens Lelija. Dvi mano nuotraukos ir dvi mano brolio Logio, po lygiai. Vienoje aš ketverių metų, stypsau ant kėdės apkabinęs mamos kaklą. Ji vilki šviesiai mėlyną megztinį, lūpos padažytos tamsiai raudona spalva, ant kaklo baltų perlų vėrinys. Aš trumpai nukirptas, ežiuku, viena ranka sugipsuota ir parišta. Tai seniausias mano prisiminimas; lūžį reikėjo sutvirtinti vinimis. Mama stovi šalia vargonų. Ką šventėme? Gal jos gimtadienį? Įsižiūrėjęs antrame plane matau Kalėdų eglutę. Nuo nuotraukos padarymo praėję keturiasdešimt penkeri metai, berniūkščio išraiška neapsimestinė ir nuoširdi.

Kitoje nuotraukoje aš bepriimęs Sutvirtinimo sakramentą. Lūpos praviros, žvelgiu nusteбęs į fotografą, tarsi mane būtų pažadinęs nepažįstamasis, tarsi vis dar nesusivokčiau pasaulyje, į kurį atėjau. Tas pasaulis buvo iš tikmedžio, su gėlėtais tapetais kiekviename kambaryje, nespaltotas kaip ir televizorius.

Bandau darsyk:

– Nežinau, kas aš esu. Esu niekas ir nieko neturiu.

– Tavo tėvas nesulaukė Irano karo, nei Irako karo, nei Afganistano, nei Ukrainos, nei Sirijos... nei protestų dėl Kaurahnjukaro jėgainės, nei Miklabroito antrosios kelio juostos...

Ji atsidaro naktinio stalelio stalčių ir išsitraukia raudoną lūpdažį.

Netrukus jau pasinėrusi į sagas apie Šiaurės kraštų valdovus:

– Hakonas Adalsteino Augintinis, Haraldas Mėlyndantis, Svenas Skeltabarzdis, Knutas Didysis, Eirikas Kruvinasis Kirvis, Hakonas Adalsteino Augintinis, Olavas Triugvio Sūnus*... – vardija.

Ji sunerimsta ir praneša man, kad yra užsiėmusi.

– Aš truputėlį užimta, Pupuliuk.

Tuoj prasidės žinios. Ji kilsteli iš lovos įsijungti radijo ir išklausti žinių apie dienos karus, paskui atsiguls ir prisidėjusi prie ausies radiją klausysis pranešimų apie mirtis ir laidotuves.

Išėjęs paskambinu į pagalbos liniją ir pranešu apie žąsį sulaužytu sparnu prie senelių namų.

– Vyriškos lyties, – sakau. – Vienišas. Be poros.

Ir mėginu prisiminti, ar tik Hemingway'us nenusišovė savo mėgstamiausiu šautuvu?

* XII–XIII amžių Norvegijos karaliai, kurių gyvenimas ir veikla aprašyti senovės islandų sagose.